

En nordområdepolitikk for et skapende nord - Troms Arbeiderparti

Troms Arbeiderparti mener det er ingen steder hvor innen- og utenrikspolitikken henger tettere sammen enn i nordområdene.

Fra første gang ambisjonene om en aktiv nordområdepolitikk ble lagt frem til i dag har den sikkerhetspolitiske situasjonen endret seg dramatisk.

Troms Arbeiderparti vil peke på en rekke grep som vil understøtte en sterkere og mer positiv utvikling i nord – det er tid for å handle mens det enda er mulig.

1. Beredskapssonen

Troms Arbeiderparti forventer at regjeringa følger opp totalberedskapskommisjonens anbefaling om å etablere en nasjonal tiltakssone for beredskap i Troms og Finnmark. Denne sonen skal ta utgangspunkt i NATOs grunnleggende forventninger til robusthet i kritiske samfunnsfunksjoner. Troms Arbeiderparti vil understreke at helseberedskap gjennom stabile fastleger, et sterkt universitetssykehus, desentraliserte helsetjenester og prehospitale tjenester er en viktig brikke i totalberedskapen. Videre bør det vurderes å innarbeide sjømatnæringen i aktuelle beredskapsplaner.

2. Forsvarskroner må brukes raskt i Troms

Troms Arbeiderparti mener det er viktig at forsvarskronene investeres raskt i Troms, og særlig underbygger bedre bo- og levestandard for ansatte og vernepliktige. For Troms Arbeiderparti er det viktig å understreke at forsvarsinvesteringer må være med på å bygge opp under og styrke næringslivet, og attraktive samfunn i nord. Det forventes at det regjeringa forhandler frem gjenkjøpsavtaler som får virkning og etableringer i Troms.

3. En sterk fylkes- og kommuneøkonomi

Sivilsamfunnene i nord må fungere og det er en forutsetning for at totalberedskapen skal fungere. Troms Arbeiderparti ønsker et aktivt løft for nordnorske kommuner. Til tross for at nordnorske kommuner har et ekstra Nord-Norge tilskudd, så oppleves ikke kommuneøkonomien romslig. Det er trolig begrenset hva Nord-Norge-tilskuddet kompenserer med tanke på at det er en lav skatteinngang i flere kommuner i nord. Fylkeskommunene i nord må ha tilstrekkelig med midler for å kunne opprettholde desentraliserte tjenester, bidra til samfunnsutvikling og ha aktive virkemidler for å støtte opp under næring- og industrietableringer.

4. Tiltakssonen

Det må fylles på med virkemidler i tiltakssonen og det bør gjøres et eget arbeid med kommunene for å innhente innspill. Tiltakssonen bør få nytt navn som er mer positivt ladet. Kommunene i Finnmark får i dag 9 814 kroner per innbygger i tilskudd, mens kommunene i Nord-Troms får 4 737 kroner per innbygger. I våre sju Nord-Troms kommuner bor det til sammen 17 524 mennesker. Troms Arbeiderparti krever at Nord-Troms kommunene blir likestilt med Finnmark i inntektssystemet. Like vilkår for statlige virkemidler i hele tiltakssonen vil være et viktig grep for å unngå intern konkurranse og styrke utvikling og bosetting i hele Troms og Finnmark.

- Økt og fortsatt bosetting i Nord-Troms og Finnmark er en del av nasjonal sikkerhetspolitikk og må derfor prioriteres gjennom en styrking av tiltakssonen.

- Nord-Troms er et flerkulturelt område der økt bosetting er viktig for å revitalisere samisk og kvensk språk og kultur.

5. En infrastruktur som knytter folk tettere sammen

Troms Arbeiderparti vil understreke behovet for å gjennomføre et infrastrukturløft for Troms og Nord-Norge. Troms mener det er spesielt viktig å få en større satsing på fylkesveier, tilskudd til å utvikle bedre fleksible kollektivtilbud i distrikt og forsterke byvekstavtalen i Tromsø. Troms er et stort forsvars- og sjømatfylke, og bevilgningene må i større grad gjenspeile de behovene forsvar, næringsliv og beredskap har for å utføre jobben sin. For å knytte Troms og Nord-Norge tettere sammen og for å skape større bo- og arbeidsmarkedsregioner, er det viktig at regjeringa går videre med den samfunnsøkonomiske lønnsomme traseen Østre Malangen.

KS1-vurderingen av KVV Nord-Norgebanen peker på at KVUen ikke i tilstrekkelig grad har vurdert hvilke behov jernbanen skal dekke. Sett i lys av den sikkerhetspolitiske situasjon og behovet for å styrke sivil og militær beredskap, bør jernbane i større grad ses i sammenheng med NATOs behov for infrastrukturløsninger i nord. FOT-rutetilbudet må restruktureres og styrkes i nord slik at det fungerer i større grad for folk, helsetransport og næringsliv.

6. De tre stammers møte – sannhet og forsoning

Det er kommunene og fylkeskommunen som produserer samiske og kvenske velferdstjenester. Troms Arbeiderparti er fornøyd med at det foreslås at kommuner og fylkeskommuner skal få økte midler til å tilrettelegge for språk og kultur, og forventer at regjeringen følger dette opp. For Troms Arbeiderparti er det viktig å understreke at forsoning er noe som må jobbes med kontinuerlig og tiltak må være godt forankret i de enkelte områdene. Troms Arbeiderparti mener det er naturlig at UIT Norges Arktiske universitet får hovedoppdraget med å bygge opp et kompetansesenter for forsoning i sterkt samarbeid med institusjoner og språksentre.

7. En aktiv boligpolitikk

Troms Arbeiderparti mener det må settes et sterkere fokus på en aktiv boligpolitikk, slik at det blir attraktivt for unge voksne å bo og etablere seg i nord. Det må både tilrettelegges for flere utleieenheter til unge, samt gi flere muligheter til å eie sin egen bolig. Det må innføres treffsikre virkemidler både for by og bygd. Dette må gjøres både gjennom et fornyet oppdrag til husbanken, samt forenkle reguleringer av tomter til boligformål for unge.

8. Tilskudd til elevboliger

Nord-Norge har en stor andel hybelboere på grunn av demografi og geografi. Troms Arbeiderparti mener det må innføres et likt tilskudd til å bygge elevboliger som finnes for å bygge studentboliger. Dette vil gjøre fylkeskommunen i stand til å få bygd flere moderne elevboliger med trygge og sosiale boforhold.

9. Kultur, opplevelser og idrett som beredskap

Kultur, idrett og frivillighet er med på å bidra til stabil bosetning, sikre ytringsfrihet, samhold og motstandskraft i befolkningen. For å underbygge et levende demokrati, folkehelse, nærings og –stedsutvikling, samhold og tilhørighet, forutsetter sterke kultur-, frivillighet og idrettstilbud. Troms Arbeiderparti vil understreke at stabil og sikker finansiering er spesielt viktig i områder hvor barnetallet går ned og derav også færre dugnadshender og medlemmer i lag og foreninger. Dette forsterker også behovet for større tilskudd til reiseutjevning. Troms Arbeiderparti er opptatt av at det blir realisert flere kultur- og idrettsbygg i nord, og vil særlig fremheve Kulturkvartalet og Nordområdemuseum som viktige signalbygg å få plass i Tromsø.

10. En fiskeri- og sjømatpolitikk i ei ny tid

Troms Arbeiderparti mener at fordelingene av fiskeriressursene i havet må ligge fast, slik som Stortinget vedtok i Kvotemeldingen: folk, fisk og felleskap. Fiskerinæringen står i en krevende tid med lave kvoter. Særlig for fiskeriavhengige samfunn kan lave kvoter på viktige arter bidra til permitteringer og lav aktivitet på land. Troms Arbeiderparti mener at regjeringen må sikre at fiskeriavhengige, og kommuner med lavt næringsmangfold må få tilgang til kapital og insentiver for å omstille/utvikle og få økt næringsaktivitet i andre næringssegmenter.